

KARKSI SÕNA

• Karksi valla infoleht • Nr. 10 (156) November 2008 •

Valmiv valla arengukava seab uued eesmärgid

• Arengukava avalikustatakse 21. novembrist 11. detsembrini. Rahvakoosolek peetakse valla kultuurikeskuses 11. detsembril kell 18. •

Valmiv arengukava seab eesmärgiks elanike füüsilise elukeskkonna parandamise ja valda töökohtade loomise. Soovime, et vallas elaks üle 4000 inimese. 2003. aastal valminud arengukava nägi ette valla pakutavate teenuste optimeerimist ja mitme avalikku teenust pakkuva hoone ehitamist või remontimist.

Igal omavalitsusel peab olema arengukava, mis käsitleb valla arengut vähemalt kolmel täisaastal. Nagu öeldud, praegu kehtiv arengukava võeti vastu 2003. aastal ja tegevus oli planeeritud 2010. aastani. Valmiv kava hõlmab ajavahemikku 2009–2018.

1993. aastast alates on valla elanike arv, eriti laste arv pidevalt langenud. Nii vähenes aastatel 2002–2008 eelkoolialiste laste arv 300-lt 230-le ja õpilaste arv koolis 600-lt 400-le. Sellest tulenevalt oli paratamatult vaja ümber korraldada lasteaedade ja koolide tööd.

Teine suur eesmärk oli ehitada hooneid, et saaks pakkuda paremaid teenuseid. 2004. aastal valmis kultuurikeskus, 2006. aastal lasteaed ja selle aasta lõpuks saab remonditud vana koolihoone. Lisaks on rekonstrueeritud ja rajatud uut tänavavalgustust rohkem kui 6 kilomeetrit ning uusi vee- ja kanalisatsioonitrasse ligi 3 kilomeetrit. Kokku on vald viie aasta jooksul investeerinud oma põhivarasse üle 76 miljoni krooni, millest valla omavahendid moodustasid 50 miljonit krooni. Ülejäänud summa oleme saanud toetusena. Kõige selle tegemiseks on vald võtnud laenu, seda on veel tagasi maksta 26 miljonit krooni.

Valmivas arengukavas on pandud põhiline rõhk inimestele ning ettevõtetele vajaliku infrastruktuuri parandamisele ja rajamisele, samuti uute elukohtade loomisele. Olulisim on investeringud teedesse, et võimalikult palju kruusateid saaksid tolmu- vaba mustkatte alla. Vallas kuulub riigile 114,8 kilomeetrit teid, neist 70 kilomeetrit on kruusateed. Vallal endal on 49,3 kilomeetrit teid ja 15,3 kilomeetrit tänavaid, lisaks on vald sõlminud omanikega lepinguid teede avalikuks kasutamiseks 30 kilomeetri ulatuses.

Arengukava näeb ka ette elamajanduse arendamist. Arendajad on eelistanud suurte linnade ümbrusi. Samas koliks nii mõnigi inimene maapiirkonda, kui seal oleksid tänapäevased tingimused. Vabariigi valitsus on Riigikokku saatnud seadusemuudatuse, mis lubaks omavalitsustel riigilt elamumaad osta. See võimaldab vallal planeerida elamute rajamist, valmistada ette planeeringud, ehitada välja tänavad, vee ja -kanalisatsioonitrasse, et koostöös ettevõtjatega jõuda elamute ja uute elanike- ni.

Et tekiks töökohti, on vajalik ette valmistada uusi tootmisala-

sid. Selleks näeb arengukava ette tootmisalade planeeringute koostamist ja sinna infrastruktuuri rajamist.

Selle kõige juures ei tohi unustada juba vallas elavat inimest. Tema jaoks peavad olema kõik valla pakutavad teenused (lasteaed, kool, noortekeht, huvikoolid, kultuuriline teenindamine, raamatukogud, heakord, vesivarustus, kanalisatsioon, valitsemine) kättesaadavad ja hea kvaliteediga.

Turismi poole pealt on võetud suund Karksi ordulinnuse atraktiivsuse ja kasutamise võimaluste suurendamisele. Arengukava näeb ette ordulinnuse varemetesse lava ehitamist, vaateplatvormi rajamist väravatorni ja muudegi ajastule kohaste ehitiste püstitamist.

Kõik arengukavas kavandatu vajab tegijaid ja enamasti ka raha. Seetõttu on oluline, et suudaksime arengukava elluviimisel teha koostööd. Paljude programmide korral saavad toetust ainult mittetulundusühingud ning teised väärivad toetust üksnes töökohtade tekkimise korral. Nii ootab vallavalitsus kõikide mittetulundusühingute, era- ja äriühingute kaasalöömist, et üheskoos muuta elukeskkond paremaks.

Kui palju on vallal raha arengukavas kavandatu elluviimiseks järgmisel viiel aastal?

Arvestades valla püsikulusid olemasolevate teenuste pakumiseks ja valla laenukoormust, siis 20–25 miljonit krooni. See summa pole väga suur, aga kui sellele lisaks saaks toetusraha 85 protsendi ulatuses, tõuseb võimalik rahasumma 150 miljoni kroonini. Seetõttu on oluline kasutada igat võimalust toetusraha taotlemiseks igal tasandil, samas silmast laskmata endi seatud eesmärgid.

Mis selle raha eest saab? Riigi ja valla teede asfalteerimine 90 miljonit krooni. Uute elamute ja tootmisalade infrastruktuuri rajamine 20 miljonit krooni. Kooli staadion 15 miljonit, kaevude ehitamise toetamine hajaasustuses 3 miljonit, Karksi hooldekodu 12 miljonit ning külamajad ja väikesed projektid 10 miljonit. Kokku 150 miljonit krooni.

Loodan, et suutsin äratada huvi valla edasise arengu vastu. Kas need suunad valla arengus on kõige tähtsamad? Kutsun kõiki kaasa rääkima ja oma ettepanekuid tegema.

Arengukava avalikustatakse 21. novembrist kuni 11. detsembrini. Siis on võimalik arengukava projektiga tutvuda raamatukogus ja külamajades ning valla kodulehel. Rahvakoosolek arengukava avalikuks aruteluks toimub Karksi valla kultuurikeskuses 11. detsembril kell 18.

Arvo Maling, vallavanem

TULEKUL ON JÕULULAAT

6. detsembril korraldame kultuurikeskuses jõululaada. Suur saal on kauplemiseks avatud kella 9–15.

Kell 10 on võimalus kõikidel asustel, kollektiividel ja seltsidel osaleda kuuskeste kaunistamise konkursil. Eelnevalt registreeritud 3-liikmelised võistkonnad saavad korraldajalt loosiga kuuse. Osalejate ülesanne on parima äranägemise kaudu panna kuusk püsti ja dekooreida enda toodud või valmistatud ehetega.

Hinnatakse töö teostust, ideed, loovust, traditsioonilisust ja uud- sust. Kõik kuused pildistatakse ja valitakse publiku lemmik. Kohtu- nike valitud paremate tööde autori- d saavad auhinna, mis antakse kätte pärast kultuuriprogrammi lõppu.

Palume aegsasti registreerida ja nii laadal kauplajatel kui kuuskeste kaunistajatel anda enda tulekust teada.

Kai Kannistu

• Ürgorgu läbib remonditud tee.

MAIRE TORIMI fotod

ÜRGORU TEE ON VALMIS

Viljandi–Karksi-Nuia maantee Karksi ürgoru vastremonditud lõik avati esmaspäeval, 3. novembril.

Remondi käigus rekonstrueeriti 1,8 kilomeetrit maanteed, samas rajati 3,2 kilomeetrit uut kergliiklus- ja kõnniteid. Järve äärde valmis parkla ja õhustust teed ilmestab 140 uut tänavavalgustit. Silmailu pakub Karksi-Nuia

paisjärvel töötav valgustatud pursk- kaev.

Tööde maksumus oli üle 40 miljoni krooni, millest Karksi vald tasus viiendiku. Tööd tellisid Pärnu Teedevalitsus ja Karksi vald, peatöövõtja oli aktsiaselts „TREF“.

Arvo Maling

• Jalaka kinnistu ehk jalakäijate tee mäele

• Viimasel oktoobrikuu päeval järvel avatud purskkaev tõi kokku pool tuhat inimest.

KARKSI-NUIA PAISJÄRV SAI KORDA

2007. aastal alustatud Karksi-Nuia paisjärve alumise ja ülemise osa puhastustööd jätkusid sellel aastal juulist septembrikuu lõpuni. Puhastustööde käigus niideti ja koguti 8 hektari suurusel järvealal kokku 800 kuupmeetrit taimestikku ning ülemisest järvest kaevati välja 300 kuupmeetrit setteid ja korrastati järve kaldaääri. Tööd tege- ti osaühing „Vändra MP“.

Teise etapi projekti maksumus oli 147 500 krooni, millest 125 325 krooni eraldas Keskkonnainvesteeringute Keskus ning esimese ja teise etapi tööde maksumus kokku oli 447 500 krooni. Sellest summast eraldas Keskkonnainvesteeringute Keskus 329 375 ja Karksi vald 118 125 krooni.

Puhastamise tulemusena suurenevad paisjärve isepuhastusvõime ja veemaht, paranevad ökoloogiline ja füüsiline seisund, vee kvaliteet, üldine väljanägemine ning veeloomade, -lindude ja kalade elukeskkond.

Dmitri Orav, spetsialist-projektijuht
Tiia Kukk, keskkonnaspetsialist

• Puhastatud paisjärv

DMITRI ORAVA foto

KARKSI VALLAVOLIKOGUS

17. oktoobri istungil

Osa võtsid Ülle Adamson, Anneli Arraste, Jüri Eesik, Katrin Kivistik, Liidia Klaas, Harri Kunimägi, Leo Lüiber, Raivo Lill, Heino Luik, Reevo Maidla, Leili Nael, Heinari Reinbach, Maire Sala, Enn Sarv, Tarmo Simson, Urmas Villbach ja vallavanem Arvo Maling. Puudus Raimo Sarv.

♦ Arutati valla 2008. aasta eelarve tähtmist 9 kuu jooksul. Esimesel lugemisel oli 2008. aasta eelarve muutmise ja teise lisaelarve eelnõu.

♦ Otsustati lõpetada valla osalemine mittetulundusühingus «Karksi Turism ja Keskkond».

♦ Kinnitati valla avalikuks kasutamiseks vajalike erateede nimekirj: Ainja suvilate tee 1,586 km, Annuse talu tee 500 m, Tuhalaane-Jõhvikumuri tee 1,611 km, Piibu—Sinejärve tee 1 km ja Tuhalaane—Muri tee 0,735 km.

♦ Otsustati võõrandada kirjalikul enampakkumisel valla omandis olev Karksi parkla kinnistu Karksi külas alghinnaga 150 000 krooni.

♦ Otsustati anda mittetulundus-

ühingule «Tuhalaane» tasuta avalikuks kasutamiseks kümneks aastaks Tuhalaanes asuv Rahvamaja kinnistu üldpinnaga 9892 m². Mittetulundusühingule tehti ülesandeks taastada rahvamaja kinnistu hoone ja korradada selle juurde kuuluv territoorium viie aasta jooksul lepingu sõlmimisest.

♦ Otsustati taotleda munitsipaalomandisse Karksi-Nuias asuv Sokoru maaüksus 69 055 m².

♦ Algatati detailplaneering Karksi-Nuias Rahumäe t. 13 kinnistu jagamiseks ning hoonestusala ja ehitustingimuste määramiseks.

♦ Võeti vastu ametiautode ametisõitudeks kasutamise kord, mis reguleerib valla omandis või kasutuses olevate sõiduaudote kasutamist teenistus-, töö- ja ametiülesannete täitmisel.

♦ Valiti revisjonikomisjoni esimeheks Maire Sala ja uueks liikmeks Urmas Villbach.

♦ Tehti muudatus vallavolikogu küllaliikumiskomisjoni koosseisus: komisjoni liikmeks kinnitati Äriküla vanem Heino Univer.

KARKSI VALLAVALITSUSES

6. oktoobri istungil

Osa võtsid vallavalitsuse liikmed Arvo Maling, Pjotr Krjutškov, Urmas Suurpuu, Andi Sõmmer ja Peeter Uisk ning vallasekretär Inge Dobrus.

♦ Kinnitati maa ostueesõigusega erastamise tingimused: Ülo Kelle erastab garaaži juurde Karksi-Nuias 36 m² maad. Address Kivi t. 8.

♦ Anti nõusolek kasutusvaldusesse antava vaba 32,16 ha suuruse põllumajandusmaatüki nr. 37 riigi omandisse jätmiseks Lilli külas. Maaüksuse aadress on Pundikse.

♦ Määrati Karksi-Nuias üldplaneeringu alusel munitsipaalomandisse taotletava maaüksuse aadressiks Sokoru.

♦ Rahuldadi hajaasustuse veeprogrammi mittetulundusühingu „Tare Vesi“, Jaak Israeli, Raivo Lille, Sirje Pärna, Salme Sika, Aime Aasamäe ja Ilmar Hurda taotlus ning määrati toetussumma kokku 348 696,80 krooni. Aivar Vomme taotlus rahuldati osaliselt 14 544 krooniga ning rahuldamata jäeti Maie Kooritsa, Ain Luukase, Anneli Mäeotsa, Juhan Pugali, Ilme Zagovejeva, Raimond Vaheri, Ülle Vaino ja Svetlana Valbergi taotlus kui pingereas madalamatele kohtadele jäävad veeprojektid.

♦ Otsustati rahuldada 7 taotlust korraldatud jäätmeveoga mitteliitumise kohta, kus alaliselt ei elata, ning anti nõusolek 2 isikule jäätmeveo tingimuste muutmiseks Karksi-Nuias, kus peres elab üks või kaks inimest.

♦ Otsustati hüvitada Andres Lindströmile Karksi-Nuias Kaare t. 9 kinnistul asuva elumaja värvimiseks kasutatud välisviimistlusvahendite maksumusest 10%.

♦ Määrati projekteerimistingimused pastoraadimaja ja kõrvalhoone rekonstrueerimise ehitusprojekti koostamiseks Tuhalaane kiriku kinnistul.

♦ Anti kasutusluba Avo Lambi omandis olevale üksikelaanule Ainjas krunt nr. 36 ja osahingud „Jaotusvõrk“ omandis olevale rajatisele „Tänavavalgustuse elektrivõrguga liitumine“ Karksi-Nuias ja Karksi külas.

20. oktoobri istungil

Osa võtsid vallavalitsuse liikmed Arvo Maling, Pjotr Krjutškov, Urmas Suurpuu, Andi Sõmmer ja Peeter Uisk ning vallasekretär Inge Dobrus.

♦ Kinnitati vallavalitsuse ja tema hallatavate asutuste ning muude tegevuskulude 2008. aasta eelarvete muudatused.

♦ Anti Silvi Pärnale luba laada korraldamiseks valla kultuurikeskuses ja selle ümbruses 10. detsembril kella 9—18.

♦ Määrati toimetulekutoetus 21 taotlejale kokku 34 453 ja täiendav sotsiaaltoetus 24 abivajajale kokku 33 000, huvitegevuse toetus 4 lapsele ning kolme ja enama lapsega pere õpetoetus 7 lapsele ning raske ja sügava puudega isiku toetus 10 vallakodanikule kokku 8172 krooni.

♦ Eraldati Silvi-Laili Sõmmile munitsipaalomandis olev sotsiaaleluruum aadressil Tartu mnt. 8—1 Karksi-Nuias ja Harri Roogile eluruum Remsi 4—6 Ärikülas.

♦ Anti kirjalik nõusolek Sirje Pärnale salvkaevu rajamiseks Lepiku kinnistule Sudistes, Jaak Israelile salvkaevu rajamiseks Mägiste kinnis-

tule Ainjas, Salme Sikule veetrassi rajamiseks Korbimäe-1 kinnistul Tuhalaanes, Aivar Vommile salvkaevu rajamiseks Salu-2 kinnistule Tuhalaanes, mittetulundusühingule „Tuhalaane“ välikäimla püstitamiseks EKE Tare nr. 2 kinnistule Tuhalaanes ning Sudiste Maanaiste Seltsile veetrassi rajamiseks Teeääre kinnistule Sudistes.

♦ Määrati projekteerimistingimused puurkaevu rajamiseks Saunaoru kinnistule Pöögles ning Nuias—Abja 10 kV kõrgepingeliinile võimsuslühitiga masti püstitamiseks projekti koostamiseks Kungla kinnistule Pöögles.

♦ Otsustati rahuldada 4 taotlust korraldatud jäätmeveoga mitteliitumise kohta, kus alaliselt ei elata, ning anti nõusolek 5 isikule jäätmeveo tingimuste muutmiseks Karksi-Nuias, kus peres elab üks või kaks inimest.

♦ Otsustati tunnustada 2008. aastal peresid, kes on silma paistnud korraldatud ja kauni koduümbrusega ning anda Karksi valla tänukirja ja raaemat „Kaunis kodu 2008“ järgmiselt: perekond Kiilaspea Jaasi kinnistul Suuga külas, perekond Runge Allesilla-Kuru ja Ojakäära kinnistul Tuhalaanes, perekond Joosepi Loisu 3 kinnistul Tuhalaanes, perekond Koorepi Kiveste kinnistul Oti külas, perekond Purtsaku Puraviku kinnistul Karksis, perekond Sarapi Mäeveeru kinnistul Lillis ja perekondade Neumann ja Pedaja Sillaotsa kinnistul Pöögles.

♦ Eraldati reservfondist Tuhalaane Külaperede Seltsile 4000 krooni seltsi ruumide kütmiseks ja elektriarvete tasumiseks.

♦ Kinnitati Karksi Vallavalitsuse ja tema hallatavate asutuste kasutuses olevate ametiautode kasutamisel teenistus-, töö- ja ametiülesannete täitmiseks sõidupäeviku vorm ning ametiautode kasutamisel põhikasutajad/vastutajad järgmiselt: vallavalitsus — sõiduauto „VW Touran“, nr. 886 MDY, vallavanem Arvo Maling, gümnaasium — sõiduauto „Honda CIVIC“, nr. 303 MBJ, direktor Kalle Vister, Poli Hooldekodu — sõiduauto „Hyundai Tucson“, nr. 788 BAO, hooldustöötaja Riina Treial. Kinnitati ametiautode garaazikohad: „VW Touran“ Leeli külas Mikatses, „Honda CIVIC“ Ringi t. 5 Tõrvas ja „Hyundai Tucson“ Polli külas Kajakul.

♦ Kinnitati lasteaija hoolekogu 2008/2009. õppeaastaks: Jana Varik, Ragna Ruukel, Viktoria Kopp, Ruth Kütt, Meelis Vokk, Margus Saareluht, Ele Kuhi, Anneli Jõgeva ja Urmas Suurpuu.

24. oktoobri istungil

Osa võtsid vallavalitsuse liikmed Arvo Maling, Pjotr Krjutškov, Urmas Suurpuu, Andi Sõmmer ja Peeter Uisk ning vallasekretär Inge Dobrus.

♦ Riigihankel „Karksi-Nuia Noortekeskuse rekonstrueerimise projekteerimistööd“ kvalifitseeriti järgmised pakkujad: osahingud „Sirkel & Mall“, „Arhitektuuribüroo Novel“, „Proff Projekt“, „Projekt Kuubis“, „Acto Ehitusprojekt“, „Viinamärdi Haldus“, „Rovin Invest“ ja „Green Building Development“ ning aktiivselt „Amhold“ ja „Sweco Projekt“. Nende pakkumised tunnustati vastavaks.

Edukaks tunnustati „Green Building Development“ osahingute kõige madalama pakkumisega: 288 067,50 krooni koos käibemaksuga.

Äriküla asutas külaseltsi

18. oktoobril kutsus Äriküla vanem Heino Univer kokku rahva, et pidada plaani koduküla arengu võimaluste üle.

Äriküla on nii elanike arvult kui territooriumi poolest Karksi valla 20 küla hulgas üks suuremaid. Siin on veel majapidamisi, kuhu ei ulatu elekter. Siin on ajaloolisi hooned ja paiku ning siin on tublid talupidajad – Pilgu ja Sossi pere, kes suudavad väiketootmisega vastu

pidada. Siin on oma küla armastavad tegusad inimesed, kes on huvitatud maaelu säilitamisest ja arendamisest.

Ja nii nad kogunesid Remsi sauna eesruumi küla äärealadelt ja keskusest, külalisteks olid Anne Kaljumäe ja Helve Joon Karksi Kultuuriseltsist.

Pärast külanema avasõna kõneles Heiki Truuvelt külaelu probleemidest – küla üldilmet risusta-

• Mittetulundusühingu „Äriküla“ juhatus koos külanema ja Marit Muskaga

ANNE KALJUMÄE foto

vatest sohoosiajast jäänud lagunevatest tootmishoonetest ning Lilli tee ja külateede halvast olukorrast. Mall Orru rääkis küla aja-looväärustest, nende säilitamisest ja üldsusele teavitamise vajadusest. Oldi rahul, et Remsil on külasaun, mille kulused aitab vald katta.

Sooiviti jätkata külapäevade traditsiooni, mille algataja ja korraldaja on olnud Heiki Truuvelt. Maimo Lenk muretses laguneva Remsi pumbajaama pärast. Tunti vajadust oma külatoa ja internetiühenduse järele. Peeti plaani, kuidas korraldada heakorratoid, külarahva kokkusaamisi ja silmaringi avardamist läbi kohtumiste ja teiste külade eluluga tutvumise.

Anne Kaljumäe jagas oma kogemusi juhatuses esimehena Karksi Kultuuriseltsi töö korraldamisel ja allkirjutatu külaelu projektoetustest läbi seltsitegevuse.

Kõik kohalviibijad toetasid külanema ettepanekut asutada oma küla selts. Mittetulundusühingule pandi nimeks „Äriküla“. Ühingu liikmed võtsid vastu põhikirja, kus on põhieesmärgina kirjas külaelu säilitamine ja arendamine läbi ühistegevuse.

Asutajaliikmed valisid 7-liikmelise juhatus, kuhu kuuluvad Heiki Truuvelt, Heilo Sossi, Maimo Lenk, Mall Orru, Jaak Pilk, Vello Kändra ja Pille Muska.

Helve Joon

PROJEKTI ABIGA KESKKONNATEADLIKUMAKS

August Kitzbergi nimeline Gümnaasium sai Keskkonnainvesteeringute Keskuselt raha projektile „Noorte keskkonnateadlikkus ja elutee planeerimine“, mille eesmärk on teadustada keskkonna mitmetahulisust, kujundada õpilaste väärtushinnanguid, motiveeritust, aktiivsust ja oskust koostööd teha. Tegevus hõlmas kõiki meie kooli õpilasi.

Septembrikuus käisid üheksandad klassid koos õpetajate Viive Reilsoni ja Tiia Linastega õppekäigul: Valuoja koolis kohtuti direktor Matti Oravaga, kes rääkis elutee planeerimisest ja oma kooli karjäärinõustamisprogrammist, ning keskkonnaspetsialist Ülle Kuldkepp tutvustas keskkonnaga seotud elukutseid ja rääkis maakonna keskkonnahoiust. Saime teada sedagi, et Jämejala pargis kasvab 104 puuliiki. Mälestuseks saime raamatu „40 aastat Eesti Looduskaitse Seltsi“. Rännumees ja geograafiaõpetaja Tanel Tabur jagas meile sellesuvisse Jaapani-reisi muljeid ja näitas slaide.

Viljandi Metallitööstuse juhataja Jaak Sulg tutvustas oma ettevõtte ameteid. Ta rõhutas hariduse ja kutsekoolide tähtsust elukutse valikul. Hiljem saab kõrgkoolis õpinguid jätkata. Ta ütles, et elu jooksul tuleb end kogu aeg täiendada või ümber õppida, et kohaneda ühiskonna muutustega.

Oktoobrikuus käisid kaheksandad klassid koos õpetajate Anneli Bersteini ja Ülle Vargiga Soomaal õppekäigul. Slaidiprogramm andis hea ülevaate keskkonnaspetsialistide tegevusest meid ümbritsevas looduses. Huvitav oli koos giidiga läbida koprarada ja oma silmaga näha selle looma langetatud puid ja ehitatud tamme.

„Sookollide söögituba“ toilitustas meid väga maitsva toiduga, millele järgnes viktoriin. Küsimused olid

• Kobraste näritud ja langetatud puud

HILLE KRUSBERGI foto

kuuldud ja nähtud slaidiprogrammist ja koprarajalt. Õpilane Sten Küper võttis päeva kokku nii: „Sai kuulda vajalikku infot ja olla värskes õhus. Viktoriin oli huvitav ja toit maitsev.“

Keskkonnapäeva puhul tegid algklasside lapsed voldikud teemal „Ümbritsev keskkond ja mina ise“. Sisukamatest koostatakse mapp ja kokku pannakse ühine voldik, mida ka huvilised saavad lugeda.

Gümnaasiumi viimaste klasside õpilastel oli võimalik kohtuda Eesti-

maa Roheliste esimehe ja riigikogulase Marek Strandbergiga, kes rääkis keskkonnahoiust nii Eestis kui mujal maailmas. Kohtumine oli huvitav ja hariv.

Looduse mitmekesisuse ja tasakaalu säilitamine algab meist endast. Nii loome keskkonnateadliku ja loodusõbraliku inimese. Heathtlikult tegutsedes muutume ka ise paremaks.

Hille Krusberg, projektijuht, kooli psühholoog

NOORED KOGUSID TAANIS UUSI TEADMISI

5. oktoobri varahommikul startis Karksi-Nuia bussijaamast lõbus 13-liikmeline seltskond, et reisisid Põhja-Taani linnakesse Sondenborgi. Number 13 kujunes seekord vägagi õnnetoovaks nii lennureisil Kopenhaagenisse kui pikal bussireisil Taani pealinnast Saksamaal piirini.

Tegemist oli rahvusvahelise noorsootöövõrgustiku „Drums For Peace“ noortevahetusega, milles osalesid Taani, Rootsi, Rumeenia ja Eesti noored. (Võrgustikku kuulub ka Karksi-Nuia Noortekeskus.) Meile pakuti võimalust töötada Euroopas tunnustatud õppejõudude käe all ja saada mitmesuguseid teadmisi.

Seekord osalesime MTV tantsude, etniliste trummide, muusika ning teatri ja multimeedia õpitubades. Töö neis oli väga intensiivne ja kohati väsitav. Näiteks etniliste trummide õpitoas, kus osales selle loo kirjutaja, olid mängijate käed paistes ja punased. Mõttepera „Raske treeningul, kerge lahingus“ oli ka

seekord omal kohal, nimelt valmis pärast kolmepäevast harjutamist kõikide õpitubade tulemusena 45-minutilise show.

Kahe päeva vältel esinesime koolides kuus korda, suurim pealtvaatajate arv ulatus üle 300. Eriti soojaks kujunes vastuvõtt Saksamaal, kuhu üheks esinemiseks sisse põikasime. Esinemised ja noorte keskendumine olid trumbiks kõikidel ülesastumistel. See, kuidas osalejad arenesid ja iga esinemise lõpus oma energiat pealtvaatajatega jagasid, oli meelilendav.

Meie õhtud kulgesid väga meeldivalt, õppisime tundma üksteise kultuuri ning ühtlasi pidasime aru erinevate noorteteemade üle.

Sellised ettevõtmised ja koolitused aitavad avardada maailma ning pakuvad uusi võimalusi nii sõprade leidmisel kui uute teadmiste omandamisel. Noortekeskusele andis selline väljasõit jälle hulga motiveeritud noori, kes aitavad noortekeskust te-

ma igapäeva tegemistes ja suuremates ettevõtmistes.

Meie noortekeskus plaanib programmi «Euroopa Noored» sarjas võõrustada Euroopa noori 2009. aastal.

Indrek Palu

Noorte arvamusi

17-aastane Liisi: „See oli minu neljas noortevahetus. Olen varem osalenud korra Walesi ja kaks korda Taani noortevahetuses. Seekord olin muusika ja teatri õpitoas. Huvitav oli teha teiste inimestega koostööd, esinemine andis palju uusi kogemusi.“

17-aastane Martin: „Osalesin multimeedia õpitoas, kus õppisin arvuti abil tegema muusikat ning omavahel siduma videoid, pilte ja muusikat. Mulle meeldivad „Drums For Peace“ projektid, nende abil kohtun paljude kultuuride ja inimestega ning saan palju uusi sõpru.“

Juubilar on Maire Sala

Viinakuu eelviimasel päeval tähistas 60. sünnipäeva volikogu revisjonikomisjoni esimees Maire Sala.

Maire on inimene, kes on silma paistnud erilisel aktiivse eluhoiakuga nii tööl kui ka ühiskondlikus elus. Lisaks oma põhitööle jõuab Maire veel juhtida kohaliku muinsuskaitsealset ja osales aktiivselt Vabadussõja aumärgi ehituskomisjoni töös.

Maire on teinud väga head tööd Karksi valla kalmistute korras- tarmisel ning kalmistukultuuri arendamisel. 2003. aastal pälvis Rahumäe kalmistu hooldamine vabariigi presidendi auhinna.

Karksi vallavalitsus ja -volikogu imetlevad Sinu töövoimet ja soovivad palju aastaid edaspidiseks!

Kolleegid volikogust

Teade puuetega inimestele

5. detsembril kell 13 oodatakse kultuurikeskusesse valla puuetega inimesi. Arutame teie probleeme ja peame plaane edaspidiseks. Esineb Viljandi Invaateater „Karlenda“.

Oodatud on kõik asjast huvitatud isikud.

Liivi Loi, sotsiaaltöö spetsialist
Tel. 435 5524 või 5341 2506

Päkapikumaa Karksis

Kultuurikeskus, Karksi Kultuurikeskus, lasteaed ning valla külamaajad Karksi, Lilli, Polli ja Tuhalaane korraldavad 11.–13. detsembrini Karksi külamaajas oma valla lastele päkapikumaa. Antakse kokku kuus etendust, millele järgneb lastega koos meisterdamine, küpsetamine, tantsimine ja mängimine. Kui ilmastikutingimused lubavad, teeme saanisõitu. Etendused algavad kell 11 ja 14. Piletid hinnaga 40 krooni palume eelnevalt broneerida.

Neljapäeval ja reedel on päkapikumaa oodatud lasteaiade ja koolilapsed, laupäeval, 13. detsembril aga kodused lapsed.

Kai Kannistu

Võisteldi Ellen Niidu luuletuste ettelugemises

Igal sügisel toimub vabariiklik ettelugemispäev. Seekord oli päev pühendatud Ellen Niidule, kes tähistas suvel 80. sünnipäeva. 14. oktoobril toimus Viljandi raamatukogus Ellen Niidu luuletuste ettelugemisvõistluse maakondlik voor. Meie gümnaasiumi esindas seal koolis edukalt esinenud Toomas Saar 5b klassist.

Toomas tõmbas loosiga luuletuse «Raske kott» ja esitas selle hästi. Võistlejaid oli 23 koolist. Kõik olid vahvad lugejad ja žüriil oli keeruline parimat selgitada. Võitjaks osutus tüdruk, kes suutis lugemise käigus ka publikuga suhelda. Nii esindabki Viljandimaad Tallinnas Suure-Jaani võistleja.

Päev meeldis nii võistlejatele-lugejatele kui juhendajatele. Järgmisel aastal loetakse Edgar Valteri loomingut.

Silvi Hannus

• Lapsed meisterdavad oma lemmikraamatu tegelasi Lottet, Limpat, Krõlli, Sipsikut ja Nublut. Kellele meeldis värvida, kellele värvilistest paberitest kleepida, kes kutsus emagi appi. PIRET KASE foto

Ettelugemispäev raamatukogus

Oma arvamus avaldasid 2b klassi õpilased.

Paula Lenk: „Esmaspäeval käisime klassiga raamatukogus ettelugemispäeval. Nägime vahvat näidendit ja palju raamatuid. Näidendis olid kass ja koer. Neid mängisid raamatukogutädid. See oli kui nukuteatris.“

Raamatukogus on jaotatud raamatud lugejate vanuse järgi. Mulle meeldis väikeste laste raamatutest piltte vaadata. Hea, et meile näidati, kus raamatud asuvad. Järgmisel korral leiab juba ise õige raamatu üles. Tore päev oli.“

Neleli Adamson: „Mulle meeldis, et meile loeti raamatust ette toredat juttu kassist ja koerast ning seda ka etendati, mis oli päris vahva. Minu arvates on kõige põnevam neid lugusid kuulata. Sain teada igasuguseid asju. Saime ka ise raamatuid vaadata.“

Piret Vister: „Käisime kogu klassiga oma valla raamatukogus ettelugemispäeval. Meile tutvustati raamatuid ja seda, kuidas saaksime neid lugemiseks laenutada. Seal näidati näi-

gendit kassist ja koerast. Pärast näidendi vaatamist jagati meile komme ja siis võisime ise raamatuid lehitse- da ja piltte vaadata.“

Liisabeth Mäger: „Mulle meeldis väike näidend kassist ja koerast, kus uhke kass pidas ennast tiigriks. Koer oli ta peale kade sellepärast, et kass sai elada mugavat elu. Mulle meeldis veel ilusad uued raamatud, neid on raamatukogus väga palju. Seal oli õpetlikke raamatuid, loomaraamatuid ja vahvaid mänguraamatuid. Jään ootama uut ettevõtmist.“

Triinu-Liis Tõhk: „Täna oli tore päev. Me käisime klassiga ettelugemispäeval raamatukogus. Meile räägiti huvitavatest raamatutest ning vaatamise etendust koerast ja kassist. Raamatukogutädid olid väga toredad ja sõbralikud. Me saime raamatuid lugeda. Nii tore, et mõne raamatuga saime ka mängida.“

Mulle meeldis raamatukogus väga ja nii tore on alati muinasjutte kuulata.“

Mare Torim, raamatukogu juhataja

• Lasteaia lapsed raamatukogus ettelugemispäeval PIRET KASE foto

Salongiõhtu Raimond Valgre muusikaga

Laulud — kui palju olete meil andnud, kui suuri rikkusi me hinge kannud. Lauludes on ootust, lootust, nukrust, rõõmu, armastust ja igatsust — neis kogu elu.

On mõned laululoojad meie tunded teinud säravvalgeks, seepärast sinagi said nimetatud Raimond Valgreks.

21. novembril kell 19 on valla kultuurikeskuses Raimond Valgre 95. sünniaastapäevale pühendatud salongiõhtu «Muusika ja sa — ma teise armund». Esinevad Karksi-Nuia Muusikakooli õpetajad ja õpilased ning valla kultuurikeskuse taitlejad. Tule ja ühine Raimond Valgre hingemaailmaga!

Vello Ainsalu

TEATED

5. detsembril kell 16 on Polli külamaajas külavanema valimised. Oodatakse külaelanike rohket osavõttu ja häid mõtteid. Sinaida Taal

Morna, Muri ja Suuga Külaselts annab teada, et 18. novembril kell 14 toimub Murri haarberis kohtumine Riina Treialiga ja Sille Poolaga, kes kõneleb toiduainete tervendavast mõjust.

ÜRITUSTE KALENDER

KULTUURIKESKUS

E, 3. 11	kell 17	Antu Oti kalanhast pildid II korruse fuajees. Näitust näeb 3. detsembrini
P, 9. 11	kell 11	Isadepäeva kontsert: Viljandi Nukuteater, Noorteteater „O“ ja psühholoog Toivo Niiberg
K, 12. 11	kell 17.30	Mälumäng
K, 19. 11	kell 19	Jaak Jaola laulud laule esitab Koit Toome. Pilet eelmüügist 175, samal õhtul 200/175 krooni
R, 21. 11	kell 11	Tsirkus, pilet 40 krooni
R, 21. 11	kell 19	Salongiõhtu Valgre muusikaga
L, 22. 11	kell 20	Tantsuõhtu ansambliga „Nõõp“, pilet eelmüügist 80, samal õhtul 100 krooni
K, 26. 11		Kodanikupäev
R, 28. 11	kell 19	Suveteater esitleb: „Luule Komissarov ja Feliks Kark komöödias „Džinnimäng“, pilet 110/90 krooni
P, 30. 11	kell 16	Advendiküünla süütamine Karksi-Nuia keskväljaku kuusel
	kell 17	Kontsert „Superstaar Raimondo Laikre ja sõbrad“. Pilet 50 krooni

Piletite müük ja broneerimine telefonidel 435 5529, 5198 1363, e-posti aadressil kultuurikeskus@karksi.ee või kultuurikeskuses Viljandi mnt. 1 Karksi-Nuia

NOORTEKESKUS

R, 7. 11		Viljandimaal Noortekeskuse külastus
P, 9. 11		Isadepäeva tähistamine kultuurikeskuses
10. 11 – 11. 11		Noortekeskuse töötajad Viljandi Maavalitsuse koolitusel ja Ida-Virumaa noortekeskustel külas
T, 18. 11		Noortekeskuse noored korraldavad Viljandis heategevuskontserdi
22. 11 – 26. 11		Osalemine „Drums For Peace“ rahvusvahelisel noorsootöötajate seminaril Portugalis
24. 11 – 28. 11		Karksi valla noortenädal
24. 11 – 26. 11		Avatud uste päevad ja „Teeme ise“
N, 27. 11		Spordipäev
R, 28. 11		Loengud ja noortepidu

KARKSI KÜLAMAJA

N, 6. 11	kell 12	Eakate keskpäev „Kätte on jõudnud hingede aeg“
L, 22. 11	kell 12	Lastehommik „Laske kadrid tuppa tulla“

LILLI KÜLAMAJA

L, 1. 11	kell 20	Tantsuõhtu ansambliga „Laikre Dance Band“. Kaasa löövad „Mamma Miia“, „Turel“ ja „Krõõt“, pilet 50 krooni
R, 14. 11	kell 18	„Läti Vabariik 90“. Külalisestamine Kõõnas
T, 25. 11	kell 12	Hingedeaja üritus «Kadrisandid-hingesandid». Pidulised soovitatavalt maskides!

TUHALAANE KÜLAMAJA

T, 11. 11	kell 11	Noelviitumise kursus
-----------	---------	----------------------

POLLI KÜLAMAJA

T, 11. 11	kell 17	Teemaõhtu „Tervislik toitumine“
P, 30. 11	kell 16.30	Tulede süütamine jõulupuul
R, 5. 12	kell 16	Polli küla koosolek: külavanema valimine

KARKSI-NUIA RAAMATUKOGU

Näitused		
1. 11 – 21. 11		„Elu salapärase pool“
8. 11 – 28. 11		„Põhjamaade lastekirjanikke“
22. 11 – 9. 12		„Hando Runnel 70“

KARKSI-NUIA LASTEAED

T, 4. 11	kell 16	Karksi rühmade pidu „Vihmavarjus seene all“
K, 5. 11	kell 15. 30	Tibude rühma pidu „Mängime koos“
	kell 17	Mõmmide rühma pidu „Mängude õhtu“
N, 6. 11	kell 15. 30	Piilude rühma pidu „Mänguga sügisesse“
	kell 17	Oravate rühma pidu „Mart on hästi maru mees“
R, 7. 11	kell 16	Jänkude rühma pidu „Pannkoogipidu“
N, 13. 11	kell 17	lastevanemate ja personali meisterdamistund Karksis
E, 17. 11	kell 17	lastevanemate ja personali meisterdamistund Nuias

AUGUST KITZBERGI NIMELINE GÜMNAASIUM

E, 3. 11		„Ugala“ ühiskülastus: 4. klassidele „Väike merineitsi“
T, 4. 11		Maakonna T.O.R.E-rühmade kokkusaamine
L, 8. 11		Esinemine isadepäeva kontserdil
K, 12. 11		„Pähklipureja“ maakondliku mälumängu 1. voor
N, 13. 11		Lõpuklasside õpilaste pildistamine
R, 21. 11	kell 11	Kadripäeva karneval 1.—2. klassidele
	kell 13	Kadripäeva karneval 3.—4. klassidele
K, 26. 11		Kodanikupäev
P, 30. 11		Esinemine valla kuuse avamisel

Õnnitleme sünnipäeva puhul!

1. november	Asta Nõmme	Karksi-Nuia	80
2. november	Pilto Helimets	Polli	85
2. november	Ellii-Aliide Veske	Hirmuküla	80
3. november	Eha Kurviots	Karksi-Nuia	70
8. november	Milvi Kaseorg	Karksi-Nuia	70
12. november	Salme Suurmets	Karksi-Nuia	92
12. november	Laine Kilusk	Karksi-Nuia	80
12. november	Ella Rigolt	Karksi-Nuia	80
16. november	Aino Bergmann	Karksi	80
24. november	Valentin Tihomirov	Univere	70
25. november	Heino Univer	Äriküla	65
26. november	Aime Soots	Polli	75
28. november	Ilme Kohv	Pöögle	70
30. november	Peeter Loit	Polli	65
30. november	Tiit Roosaar	Karksi-Nuia	65

Õnnitleme väikesi vallakodanikke ja nende vanemaid!

26. septembril	sündis Leeli külas Kedi Petrovi ja Anatoli Vinogradovi perre poeg KEVIN.
27. septembril	sündis Karksi-Nuias Caisa Järve ja Taavi Saare perre poeg KEVIN.
30. septembril	sündis Muri külas Siivi Pilli ja Ismo Liiva perre poeg GREGOR.
1. oktoobril	sündis Karksi külas Leana Aalma ja Margus Raguni perre poeg RICO.
4. oktoobril	sündis Äriküla külas Oie Tselištševil tütar AGNES.

Mälumäng

Kultuurikeskuses jätkub traditsioonilisel meeskondade mälumänguvõistlused. Esimene jõukatsumine, kus osales viis võistkonda, lõppes tandemiga Enno Johanson ja Eugen Jents

võiduga. Küsimusi koostavad ja mälumängu juhivad Enn Kauber ja Rein Palu.

Järgmine teadmiste mõõduvõtmine toimub 12. novembril, oodatud on 3-liikmelised võistkonnad.

Kai Kannistu

Sõnumeid

Oktoobrikuu lasteaias

Kuu algul oli meil leivanädal. Mõmmide rühma lapsed läksid lastekööki võileibu valmistama. Varem olid kõik vahendid ja materjalid laua peale valmis pandud. Lapsed said ise valida, millega oma võileibu kaunistada. Mõmmid on liitühm, kuid ka kõige nooremad lapsed said oma võileiva kaunistamiseks kenasti hakkama.

Oravate rühma lapsed valmistavad võileivatordi. Koos mindi sööklasse, kus tähistati leivapäeva. Maiustati enda valmistatud võileibade ja võileivatordiga. See üritus meeldis lastele väga.

Jänkude rühma lapsed lõpetasid leivanädala matkaga lossimägedesse. Tee oli pikk, aga märke ronimise ja laskumisega said lapsed väga hästi hakkama. Pärast suurt rännaikut oli meil väike piknik, kus söime leiba ja saia. Küll maitsesid need hästi!

***

20. oktoobril toimus lasteaias traditsiooniline ümarlaud, seekordne teema oli mäng. Mitmelt kursuselt saadud toredaid mängu, laule, liikumisi ja pillide kasutamise võimalusi tutvustas lasteaias muusikaõpetaja Anneli Mäets.

Lisaks oma maja õpetajatele võtsid üritusest osa Oisu, Halliste ja Mõisaküla lasteaednikud.

Anne Tiitus ja Ivi Liiv, lasteaias õpetajad

• Leivanädal lasteaias. Pildile jäid võileibu valmistavad Sten-Martti Sarapuu, Marcus Tšetšin ja Karl-Hendrik Palu.

VALLI HELINI foto

Käik päästjate juurde

Meie klass tutvus Karksi-Nuia tuletõrjekomando tööga. Meie teejuht oli tuletõrjuja Ursel Vallas.

• Raamatukogus beebipäeval said oma esimese raamatu (vasakult) Rait Leiten, Kermo Rikkinen ja Adelle Laande. PIRET KASE foto

Nägime päästjate tööruumi ning meile näidati, kuidas tuletõrjujad kiiresti riidesse panevad. Siis läksime autode juurde. Üks oli tavaline tuletõrjeauto, teine oli veeauto, kuhu mahub korraga 14 tonni vett. Seejärel näitas Ursel meile, mis kõik ühel tuletõrjeautol küljes on. Tänu seljas kanda ka õhupallid.

Vootele Saatmann
5a klass

Kohtusime Berliinis

Septembrikuu keskel saabus Saksamaa pealinna 65 noort Saksamaalt, Itaaliast, Bulgaariast, Leedust, Poolast ja Eestist seoses e-Twinningu projektides osalenud õpilaste, õpetajate ja koordinaatorite kohtumisega. Tegelikult kestis kohtumine 15.–20. septembrini, kuid kõikide riikide esindajad ei viibinud Saksamaal nii kaua.

Meie saabusime 15. ja lahkusime juba 18. septembril. Eesti esindusse kuulusid õpilased Eneli Öun, Erika Lõhmuste ja Krista Salujärv ning õpetajad Salme Allik ja Maie Liiber. Meie osalemine sai võimalikuks tänu Hasartmängumaksu Nõukogu abile ja Karksi valla toetuslele.

Kõikide riikide noored pärinesid koolidest, kus õpitakse saksa keelt, mõnes ka süvendatult. Ometi polnud noorte keeletase väga erinev. Lisaks olid kõik võimalised suhtlemine ka inglise keeles.

Neli päeva Berliinis möödusid väga tegusalt. Et paljud viibisid Saksamaa pealinnas esimest korda, toimus kõigepealt linnaekskursioon, mille käigus tutvusime vaatamisväärsustega. Hiljem korraldati meile võistlus Berliini tundmises.

Väga huvitav oli tutvuda projektis osalevate koolidega. Ettekanded

valmistusime juba eelmisel õppeaastal ning paistsime nüüd silma nii inglise- kui saksakeelse slaidiprogrammiga. Tutvustasime ka oma kodulinna.

Huvitavaks kujunes päev Wannsee Konverentsikeskuses, kus toimusid seminarid „Elu getos“ ja „Juutide elu pärast Teist maailmasõda“. Meie osalesime koos itaallaste ja sakslastega maailmasõja-teemalise. Päev möödus loengute kuulamise ja juutidega seotud paikade vaatamisega.

Krista Salujärv
12. klass

Õppepäev tähetornis

Gümnaasiumi 4a ja 4b klassi õpilased käisid õppekäigul Olustvere tähetornis „Orion“.

Meile jutustati torni ajaloost ja tegime väga palju katseid, et teada saada ning kinnitust leida looduse seostest. Vaatasime ning osalesime ise katses, miks Maa pöörlemisel muutumatus on tähts ja miks Kuu Maa peale ei kuku. Tegime ise valgust ja soojust, vaatasime teleskoobiga 250 meetri kaugusel seisvat kuuske, sooritasime katseid elektriga ja magnetiga. Veel saime teada, kuidas vesi puude latva jõuab ning miks ja kuidas torm majalt katuse võib ära viia.

Tore oli ka seebimulle puhuda. Neid ei puhutud löbu pärast, vaid selle katsega vaatlesime vikerkaarevärve.

Siis räägiti meie Linnutee galaktikast, planeetidest ja tähtedest ning sellest, mis univerversumis toimub. Opetaja, kes katseid tegi, kiitis õpilaste keskmisest tasemest kõrgemate teadmiste eest.

4a klass
Õpetaja Maret Pugal

• Elujõus põlistamm Halliste–Abja-Paluoja tee ääres Kuksi kruusaaugas serval 18. augustil 1956. Praegu sirgub kuivanud ja murdunud tüve kõrval noor tammepuu, mida tähistab looduskaitse tahvel. Foto erakogust

Esimesed sõjajärgsed

(Algus veebruaris 2004)

Kompartei võttis 1950. aastal terava kriitika alla tuntud kirjanikke, heliloojaid, näitlejaid, sportlasi, teadlasi ja õpetajaid. Neid asuti avalikult taga kiusama, mõnitati ja süüdistati kodanlikus natsionalismis. Neilt võeti ära pensionid ja aanimetused, nad vallandati töölt ning neil keelati erialane töö ja tegevus.

Põlu alla sattus ka osa 1940. aasta juunikommunistide, nagu Hans Kruus, Nigol Andresen, Hendrik Allik, Johannes Semper, Jaan Käner jt. Tagandati ka mitu Eesti korpuse ohvitseri, isegi Nõukogude Liidu kangelast Arnold Merit ähvardas arreteerimine. Kümneid inimesi heideti loomeliitustest välja, neid pandi vangis või saadeti töölaagritesse. Nimekamad nende hulgas olid Riho Päts, Tuudur Vetti, Alfred Karindi, Leo Kalmet, Adamson-Eric, Friedebert Tuglas, Anton Starkopf, Priit Põldroos, Hugo Raudsepp, Eduard Hubel (Mait Metsanurk), Osvald Tooming, Richard Roht, Arvo Valton, Elmar Kuusik (Elar Kuus), Ants Lauter, Johannes Kaljola, Rein Sepp, Artur Rinne, Felix Moor, Cyrillus Kreek, Hugo Lepnurm, Enn Vörk, Karl Leichter, Hermann Halliste, Märt Laarman, Aleksander Vardi, Karl Burmann, Johannes Käis, Betty Alver, Kersti Merilaas, Agnes Taar, Karin Kask, Leida Kibuvits ja Mari Möldre. Nii mõnigi kaotas usu tulevikku ja käis alla, teisi tabas enneaegne surm. Otseselt kannatas repressioonide tõttu üle 5000 isiku. Räägiti uuest loovintelligentsi hõlmavast massiküüditamisest.

Üksikutele võimutruudele ajakirjanikele ja satirikutele avanes lai tööpõld – kodanlike natsionalistide paljastamine. Kampania eesmärk oli teha lõpp Moskvas sõltumatule rah-

vuskultuurile. Kreml nõudis Eesti NSV juhtkonnalt karmikaelist tegutsemist. Kommunist Juliaana Telmanit süüdistati isegi 1946. aasta augustis Lydia Koidula põrmu Kroonlinnast Tallinna Metsakalmistule ümbermatmise lubamises.

Parteiorganite käsul lõhuti või teistsaldati veel säilinud rahvuslikke mälestusmärke: Tallinnas „Estonia“ teatrimaja taga paiknenud 1905. aasta revolutsioonihvrite mälestusmärk viidi ära Rahumäe kalmistule, Mayeri trepi vaasidelt Vabaduse väljaku servas eemaldati Eesti vapid. Reaalkooli eest kõrvaldati Vabadussõjas langenute mälestusmärk „Poiss“, Tartus võeti maha Vabadussõja monument „Kalevipoeg“, ülikooli tagant Gustav Adolphi pronkskuju jne. Ülevaate toonastest sündmustest annab 2005. aastal ilmunud raamat „Kultuurigenotsiid Eestis“.

Samal ajal kasvas sõjaoh: Korea poolsaarel algas sõjaline konflikt, mis varsti paisus kolm aastat kestvaks ohvriterohkeks sõjaks. 1949. aasta 4. aprillil pandi alus Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsioonile (North-Atlantic Treaty Organisation ehk NATO). Vastukaaluks NATO-le lõi Nõukogude Liit koos oma vasallriikidega 1955. aasta 5. juunil Varssavi Lepingu Organisatsiooni.

Ühe mardipäeva eelõhtul otsustasime sõpradega minna tutvustama poole mardisanti. Panime vanad riided selga ja määrtsime näod söega. Hämarikus jõudsime veidi maad liikuda, kui nägime lähenevat pikka kõhna kogu, püss seljas. Mees hüüdis: „Seis, muidu lasen!“ Häältest tundsi me ära kohaliku aktivisti, rahvamiilitsa võitleja Jaan M. Panime jooksu, selja taga lajatas mitu vintpüssilasku ja kostis kuulide vilinat. Tänu väledatele jalgadele ning saabuvale pimedusele peitsime end ühte hoovi. Püssimees meid otsima ei tulnud.

Suvel levis jutt, et Jaan oli Pornuse metsas oma järjekordsel püügiretkel sattunud silmitsi relvastatud metsavendadega. Mehed polnud küll Jaanile viga teinud, kuid käskinud kaasas olnud vintpüssi jalamaid miilitsasse viia ning igaveseks loobuda rahvamiilitsa ametist. Nii ka sündis ja Jaanist sai vagur mees. On võimalik, et Jaan lasi ise selle jutu liikvele. Viimati kohtas Jaani Abja-Paluojaal 1960-ndate lõpul.

Ahto Jänes
(Järgne)

Illika Juuksurisalong Karksi-Nuias Rahumäe 2a I korrusel pakub naiste, laste ja meeste juukselõikust, juuste värvimist, keemilisi lokke, juuksepidenduste paigaldamist ja kuuma kääri lõikust. Info ja registreerimine tel. 524 9885.

Müüa 2-toaline (2/2) soe päikeseküllane korter. Puudega kütmine alt katlamajast. Sisustusest kokkuleppel. Info tel. 5695 9511.

Müüa kivigaraaz (kanaliga). Info tel. 5396 2489.

Müüa heas korras 2-toaline ahiküttega korter Karksi-Nuias. Info tel. 5554 7221.

Müüa 2-toaline remonditud korter Lõuna tänavas. Soovi korral koos uue mööbliga. Info tel. 517 2750.

Müüa 3-toaline korter Karksi-Nuias. Info tel. 5384 1793.

Müüa kuivi küttepuid. Info tel. 434 1008 ja 5648 1917.

POLITSEITEATED

1. augustist kuni 20. oktoobrini on Karksi vallast tulnud teateid aknakaaside lõhkumiste kohta. Lõhkujate selgitamiseks on politsei alustanud väärteomenetlusi.

• 1.–3. augustini lõhuti Karksi ordulinnuse kaks väravavalgustuse projektorlampi.

• Ööl vastu 5. oktoobrit lõhuti Karksi-Nuia komisjonikauplusel kolm aknakaasi.

• 8. oktoobril lõhuti „Euro Oil“ tankla juures seisnud „Komatsu“ laaduri aknakaas.

• 11.–12. oktoobrini on vallale kuululval saunahoonele lõhutud aknakaas. Katki löödi ka kaubamaja välisklaas.

Karksi-Nuia kaubamajas peeti kinni 12-aastane poiss, kes jättis päeviku eest maksmata. Selgus, et koos sõbraga varastas ta ka „Konsumisi“. Varastanud alaealised suunati Viljandi maakonna alaealiste komisjoni.

Karksi-Nuias suitsetas alkoholi joober korterimenanik diivanil ning kus-

tutamata sigarettist süttis diivan. Päästetöötajatel õnnestus see kustutada.

Tallinn—Valga liinibussis lärmas ja häiris oma tegevusega teisi bussis viibinuid alkoholi joober meesterahvas, kes bussist väljumisel kukkus kaupluse „A&O“ juures pea ees tänavale. Kohale tuli kiirabi.

Oktoobris on politsei alustanud kaks väärteomenetlust gümnaasiumis avalikku korda rikkunud õpilaste käitumise kohta.

Politsei on saanud teateid hulkuvatest koertest, kes on rünnanud jalgrattureid ja jalakäijaid, tunginud võõra maja hoovi ja purenud seal kutsi-

kat ning jooksnud ette maanteel liikuvatele sõidukitele. Koeraomanikud peaksid oma hoolealustel silma paremini peal hoidma.

On leitud jalgrattad „Minerva Echo“ ja „Prince Cyber“ (pildidel). Omanikel palun võtta ühendust Karksi konstaablijaoskonna telefonil 434 1110.

Kätte on jõudnud aasta kõige pimedam aeg, mil tuleb tingimata kasutada helkurit. Eksinuid karistatakse rahatrahviga kuni 600 krooni. Veenduge kodust väljudes, kas helkur on kaasas.

Taimo Tugi ja Annika Välja
Karksi konstaablijaoskonnast

Karksi konstaablijaoskond.
434 1110.

TV antennide, SAT-TV müük, paigaldus ja hooldus. ZUUM-TV ja VIA-SATI paigaldus. Info tel. 514 2104. «Satman TP» OÜ.

Teen üldehitus-, siseviimistlus- ja maalritööid. Tel. 5347 6404 või 516 5187.

OÜ «Arukse Grupp Rehvitöökoja» pakub Arukse töökoja hoovil talveks suverehvide hoiustamise võimalust. Kontakt tel. 5354 3141 või 5809 4648.

Mälestame jäädavalt lahkunud ja avaldame kaastunnet omastele

AINO KADAK
30. 07. 1941 — 27. 09. 2008
Kõvaküla

LINDA NURK
23. 01. 1926 — 13. 10. 2008
Oti

ANATOLI STULOV
21. 12. 1941 — 17. 10. 2008
Karksi-Nuia

AUGUST PAJU
23. 02. 1931 — 24. 10. 2008
Karksi-Nuia

ELGI KANGUR
07. 1920 — 26. 10. 2008
Sudiste

JUTA KIILASPÄÄ
07. 1927 — 26. 10. 2008
Suuga

ALFRED SAAG
25. 07. 1929 — 28. 10. 2008
Karksi-Nuia

REIN SIPELGAS
6. 05. 1955 — 30. 10. 2008
Karksi-Nuia